

*Інформаційні дані у
прикладних
дослідженнях*

Поняття

Інформаційні дані – діалектична складова частина інформації.

Прикладні дослідження - наукові дослідження, спрямовані на практичне вирішення технічних і соціальних проблем.

Основою будь-якого наукового дослідження є інформація -сукупність відомостей (повідомлень, даних), яка визначає міру наших знань про ті чи інші явища, події та їх взаємозв'язки. Дане визначення використовується у широкому розумінні слова. У вузькому розумінні інформація - це відомості, які є об'єктом обробки, передачі і зберігання. Інформація є основним поняттям кібернетики - науки про загальні закономірності в процесі управління та передачі інформації.

Якість та ефективність інформації у науковому дослідженні визначається за такими критеріями: цілеспрямованість, цінність, своєчасність, достовірність, достатність і комплексність (повнота), швидкодійність, дискретність, неперервність, періодичність надходження, детермінований характер, доступність (зрозумілість), спосіб і форма подання.

Перш за все, дослідник повинен встановити цільове призначення інформації, оскільки одна і та ж інформація може використовуватися для різних цілей: створення нових концепцій, встановлення і вирішення проблем пошуку тощо. Цінність інформації визначається економічним ефектом, який дає її використання. Практичним завданням, що стоїть перед дослідником, є визначення того, яка інформація йому необхідна. Разом з тим, потрібно виключити надлишкову інформацію, яка не має прямого відношення до об'єкту дослідження.

В сучасних умовах, із посиленням вимог до обґрунтованості наукових досліджень, зростає і роль інформації. Роль інформації важлива на всіх етапах дослідження: при виборі і конкретизації теми, вивченні історії питання, створенні гіпотези. Але найбільшу роль відіграє інформація у формуванні змісту майбутньої роботи. Залежно від складу та якості зібраної інформації може змінюватись не тільки план роботи, але і напрямок самого дослідження. В зв'язку з цим не будь-яка інформація може бути корисна для даного дослідження. Саме тому відбір найбільш значущої для даного дослідження інформації, вміння визначити її місце в ньому - необхідні умови правильного вибору змісту інформації.

Основна роль інформації в дослідженнях полягає в тому, щоб виключити суб'єктивні висновки, дати можливість отримати оптимальне рішення проблеми. Рівень наукових досліджень залежить від достовірності, ступеня використання інформації і здатності дослідника переробити отриману інформацію.

Інформаційні дані є ключовим елементом реалізації прикладних проектів. Хоча критерії пошуку і обліку даних тісно пов'язані з характером дослідження, існує ряд стандартних умов для визначення їх якості. Дані повинні бути різноманітні, змістовні та конкретні. Це означає, що вони не можуть стосуватися тільки одного аспекту спостереження, виключають не відносяться до суті питання відомості і чітко фіксують предметні характеристики. Важливу роль відіграє ступінь їх актуальності і атрибутування офіційному джерелу, а також те, вводяться ці дані в науковий інформаційний обіг вперше або вони вже фігурували в інших проектах.

У контексті визначення складу і типології інформаційних даних особливу роль відіграють відмінності первинної та вторинної інформації, які передбачають різні способи отримання даних. Так, дані, отримані у вигляді інтерв'ю, документальних записів про події, контент-аналізу преси, відносяться до категорії первинних даних, які збирає автор дослідження. Вторинні дані, як і вторинна інформація, «витягуються» переважно з робіт інших авторів або опитувань експертів. Але часто автор дослідження самостійно проводить обробку первинних даних з тим, щоб надалі оперувати узагальненими і впорядкованими характеристиками.

Первинні і вторинні дані, безпосередньо зібрані для цілей конкретного проекту і відрізняються високим ступенем предметності, - ідеальні умови аналітичної роботи. Однак більша частина доступних політологам або фахівцям-міжнародникам відомостей має лише непряме відношення до проведеного ними дослідження. У зв'язку з цим будь-які фактологічні відомості при використанні в рамках прикладного проекту потребують додаткової обробки. Такі відомості можуть виступати в самій різноманітній формі, але зазвичай значна їх частина об'єднана в великі спеціальні групи, які прийнято називати зведеними даними. Існує кілька основних типів зведених даних з різним ступенем валідності для аналітичних висновків: дані перепису; статистика; матеріали тематичних публікацій; подієва інформація; експертні оцінки. Їх угруповання за рівнем достовірності інформації є умовної, так само як і можливість віднесення результатів перепису до категорії первинних даних. Мова йде скоріше про статус офіційних і неофіційних матеріалів. Однак дослідник завжди несе відповідальність за якість інформації, з якою він працює, і саме він робить вибір на користь зведених даних з того чи іншого джерела.

Аналітичні можливості зведених даних можуть збільшитися за рахунок поєднання, перетворення або стандартизації містяться в них відомостей. Така обробка є неминучою при проведенні будь-яких видів аналітичних порівнянь. Стандартизація зазвичай полягає у приведенні одиниці виміру для вираження типу: «таке-то кількість одиниць однієї змінної в розрахунку на одиницю якийсь інший змінної» (наприклад, кількість звернень жителів регіону до органів адміністративного управління протягом поточного року) або до форми процентного відношення до якоїсь іншої змінної (частка терористичних атак в загальній кількості зіткнень на території Іраку). Іноді стандартизація зведених даних передбачає обчислення деякого коефіцієнта, або рівня значущості, наприклад рівня природного приросту населення. Технічна сторона операцій по перетворенню і стандартизації даних зазвичай пов'язана із застосуванням найпростіших арифметичних розрахунків і статистичних процедур. Що стосується дій по поєднанню різних типів даних, то тут мова може йти вже про елементи прикладного моделювання. У будь-якому випадку робота зі зведеними даними передбачає високу виконавську дисципліну і творче ставлення до справи.

Разом з тим не слід забувати, що оскільки основу процесу пізнання складає суспільна практика, джерелом інформації, а отже, і підлягають аналізу даних, служать не тільки спеціальні дослідницькі матеріали, але і всі види активної діяльності людей в громадській сфері. Саме тому особисті спостереження або оцінки, якими володіє дослідник, можуть органічно вписатися в інформаційне забезпечення прикладного проекту. Формування масиву даних прикладного проекту з кожним роком потребує виконання все більш складних завдань з відбору та переробки інформації, які можна вирішувати лише при одночасному використанні досягнень інформаційних технологій і методик їх застосування в конкретних предметних областях.

